

Landenberg, de landvoogd van Unterwalden, woonde op de burcht Sarnen. Daar voelde hij zich veilig ; vooral na de dood van Gessler was hij bevreesd voor aanslagen.

Alleen met sterk geleide ging hij nog uit. Ofschoon hij, krachtens zijn ambt, nu ook toezicht uit te oefenen had op Schwytz en Uri, was hij naar die kantons nog niet geweest.

Hij vreesde Gesslers lot te zullen ondergaan. Hij begreep wel, dat Tells daad het sluimerend gevoel voor de vrijheid bij de Zwitsers zou opwekken.

Landenberg vermoedde echter niet, hoe een machtige bond was gesticht.

Nieuwjaarsmorgen was aangebroken. Landenberg was vroeg opgestaan, want hij wilde naar de kerk, hoe zwart zijn ziel ook was. Hij riep een die-naar en zei :

— Rijd naar Rossberg en vraag aan kapitein Mainz wat dat vuur op de toren betekende. Een schildwacht heeft het gezien.

— 't Was Sint-Sylvester, heer !

— Vraag ik u naar uw mening, kerel ? Doe wat ik u gebied !

Landenberg steeg te paard. Zijn gevolg en een bende ruiters moesten hem naar de dienst vergezellen. Toen hij buiten de poort reed, zag hij een bende landlieden. Sommigen dreven geiten en schapen voor zich uit, anderen stonden gebukt onder een zak graan ; er waren er ook, die een pot boter of een korf eieren droegen.

Zij bleven eerbiedig staan, toen ze de goeverneur bemerkten.

— Wat komen die mensen doen ? vroeg Landenberg aan de portier.

— Het zijn de lieden van het kasteelgoed, edele heer, en naar oude gewoonte brengen zij hun nieuwjaarsgift. Dat is een hulde aan u...

— Een hulde ? Dus behoren zij tot de onderdanigen ?

— O ! ja, heer, het zijn vreedzame lieden, nederige zwoegers...

Landenberg keek de bezoekers weer aan. Achterdocht was hem eigen, want zijn geweten beschuldigde hem toch.

En deze Oostenrijker was in de grond een lafaard. Sedert Gessler's dood sliep hij nooit rustig meer. Dikwijls droomde hij van Arnold Melchthal. Die banneling liep immers nog vrij rond. Verspieders hadden zijn spoor ontdekt in Uri, maar de kerel was toch onvindbaar.

Landenberg vreesde, dat ook Arnold eensklaps opdoemen en hem een pijl in 't hart boren zou, gelijk Tell met Gessler deed.

Maar deze landlieden waren ongewapend. Ze droegen slechts een stok. Hun houding verried niets oproerigs. De mensen geleken eer bedelaars.

Landenberg bepeinsde zich even. Tegen onderworpenen moest hij minzaam zijn.

— Mijne lieden, riep hij, ik zie tot mijn genoegen, dat gij mij uw hulde brengt en in mij ook uw keizer eert. Dat is goed van u... Draagt uw geschenken binnen en men zal u een kroes bier geven. Laten wij hopen, dat ook de koppigen in dit nieuwe jaar tot rede zullen komen. Dan kan de keizer optreden als uw beschermer. Goed heil...

En als had hij zich vernederd door deze boeren en herders toe te spreken, wendde Landenberg snel het gelaat af, en reed hij heen.

— Och, met stroop vangt men meer vliegen dan met azijn, zei hij tot de officier, die naast hem reed. Eens dat de kerels zich gedwee betonen, kunnen wij de teugel wat losser maken.

— Toch is dit volk niet te vertrouwen, heer.

— O ! de leiders, neen ! Maar laat ze wachten. De keizer kan ons op 't ogenblik niet steunen, maar dat komt wel. En dan vernietigen we in één slag het laatste verzet. Een bos van galgen... en de Stauffachers, Melchthals, Tells, Fürsts, Baumgartens, Rudenzen, en hoe die andere muiters heten mogen, bekijken hun bergen en dalen, waar ze altijd zo op bluffen, door een venstertje van hennep. Eens die leiders uit de weg, dan leggen al de overigen 't hoofd neer.

— Dat is de weg, heer.

— Ik ben toch nieuwsgierig wat dat vuur van Rossberg beduidde, her-nam Landenberg.

— Een vreugdevuur, zegt men.

— Dat moest Meinz niet toelaten. Het kan anderen in verwarring brengen en aan een signaal doen denken.

— Ik geloof, dat uw genade al te ongerust is.

— Ongerust ! neen !... hernam Landenberg, die zijn innerlijke angst altijd wilde verbergen. Maar gij zegt, dat het volk niet te vertrouwen is.

— Doch, heer, gij meent toch niet, dat Zwitsers het zouden wagen Rossberg aan te vallen ? Met hun grove handen kunnen ze de muren niet neerhalen. En alle burchten zijn van goede wapens overvloedig voorzien.

— Burchten aanvallen, ziedaar de laatste van mijn gedachten. Doch oproermakers kunnen de wegen naar 't kasteel bezetten en van uit verdoken plaatsen soldatenposten neerschieten, zoals die vervloekte Tell het deed met mijn arme vriend Gessler.

En weer zag Landenberg in zijn geest de zoon van Melchthal, die een pijl op zijn borst richtte. Hij keek zelfs met bevreesde blik om zich heen.

— In elk geval wil ik weten, wat dat vuur beduidde en dus heb ik een bode gezonden, hernam de landvoogd. We moeten op onze hoede zijn. Een daad als de moord op Gessler moet bij de keizer een slechte indruk maken. Dat getuigt niet van onze overmacht. Neen, ge hebt gelijk, het volk is niet te vertrouwen. Die Ulrich von Rudenz is ook afgevallen nadat hij vriendschap geuicheld had.

— Maar nu is hij zijn liefje kwijt... De domoor !

— De schone Bertha, de rijke erfdochter... Ha ! zo ik niet gehuwd was...

— En ik mag niet aan haar denken...

— En waarom niet ?...

— De keizer heeft andere gunstelingen, die naar haar hand zullen dingen. Maar zij ziet er mij ene uit, die koppig weigeren zal en Ulrich von Rudenz trouw blijven.

— Wij zijn goed op weg om haar te temmen. Geen beter middel dan een kooi... ze moet eerst Rudenz afzweren... en anders komt ze er niet uit.

't Waren dus geen vrome gedachten, die deze heren bezielde, nu ze toch op weg waren naar Gods huis.

Eensklaps ontstelde Landenberg. Maar hij beheerste zich, al dacht hij meer aan Arnold Melchthal, nu hij plots op de baan de blinde Hendrik zag.

De grijsaard leunde op de arm van een bevallig meisje, dat hem blijkbaar naar de kerk leidde.

— Plaats voor de goeverneur ! riep de voorrijder.

Klara trok haar beschermeling nog meer aan de kant van de weg en fluisterde hem iets toe.

't Ontging Landenberg niet, hoe een schok 't lichaam van de grijsaard bewoog.

De haat laaide op en de landvoogd riep :

— Wel ! oude, schijnt de zon niet schoon op deze nieuwjaarsdag ?

Het meisje keek de goeverneur verontwaardigd aan. Haar blik getuigde van diepe verachting.

Hendrik boog het hoofd en antwoordde niets.

De ruiters reden voort. Het slaafse gevolg lachte om de gemene grap van Landenberg.

— Wie is die mooie meid ? vroeg deze aan Rudolf, die onmiddellijk achter hem reed, en wie men twee vingers had moeten afzetten.

— Dat is de verloofde van de schelm, die voor u gevluht is, heer. Zij zorgt voor de blinde.

— Zo, zo !... Maar dan weet zij toch wel, waar haar hartelap zich schuilhoudt ?

— Ze beweert van neen.

— Dus hebt ge het haar al gevraagd ?

— O ! zeker, heer, want ik laat geen middel onverlet, om de schurk in handen te krijgen.

— Ja, maar, hebt ge een middel gebruikt om haar lief mondje te ontsluiten...

— Ik heb ze vrees aangejaagd en ze is toen met de grijskop weggegaan. Ik weet niet waar. En het verwondert me, ze hier terug te zien. Zij durft !

— Wel, dan moeten wij die gelegenheid gebruiken... en haar naar Sarnen voeren. 't Is een uitstekende ontdekking.

— Ik zal het onmiddellijk doen, heer... Dus ge vindt het goed ?...

— Wacht tot na de dienst. Ze gaat immers ook naar de kerk... Laat ze eerst nog eens bidden voor haar goede vriend. Als ze buiten komt grijpt ge ze vast en bindt ze op uw paard. En zo zullen de kerkgangers er getuige van zijn, dat de goeverneur niets vergeet. Een dergelijk voorbeeld werkt heilzaam.

— Alles zal naar uw gebod geschieden, heer, verzekerde Rudolf, die een duivelse vreugde voelde.

In die stemming betraden de Oostenrijkers de kerk, welke reeds vol gelovigen was.

Toch ontbraken veel mannen en jongelingen, maar de meisjes en vrouwen en grijsaards schenen nu des te talrijker opgekomen.

Velen behoorden tot de vrijheidsbond. En nu baden ze innig opdat het verlossingswerk heden met zege zou bekroond worden.

De mensen zagen Landenberg binnentreden en naar de ereplaats gaan. O! ze konden het niet begrijpen, hoe zo'n tiran nog in Gods huis durfde verschijnen.

Rudolf had zich niet bij het gevolg gezet. Hij wachtte aan de deur. Hij zag, dat de oude Melchthal door Klara, Arnolds verloofde, naar de kerk werd geleid. Hij bewonderde weer haar schoonheid.

Nu was de schurk gerust. Klara zou in zijn macht zijn.

De prooi kon niet meer ontsnappen... De maagd had zich te ver ge-
waagd. De mensen keken op. Ze hoorden het stoten van Hendriks stok
op de plaveien... Ze kenden dat geluid.

Deernis neep hun in 't hart, telkens ze de blinde man zagen. Maar van-
daag beschouwden ze hem met nog meer genegenheid dan anders.

Melchthal zonk op een bank en vouwde zijn handen... Hij bad.

Toen kwam de priester uit de sacristij en klonk de bel. 't Was of de die-
naar des Heren op de martelaar van Unterwalden had gewacht, om de
heilige dienst te beginnen...

Rudolf bleef bij de deur zitten en keek onverschillig voor zich uit.

Schurk als hij was, scheen hij toch nog wat oprechter dan Landenberg,
want hij veinsde tenminste geen godsdienstzin.

Hij kwam hier, omdat hij moest, als behorend tot het gevolg van Lan-
denberg. Overigens spotte hij met vroomheid en zei hij altijd, liever de
duivel te dienen.

Nu had hij een nieuwe opdracht.

En hij mompelde :

— Ik vind het aangenamer aan Arnold Melchthal zijn verloofde te ont-
nemen dan zijn stomme ossen... Maar nu zal men mij geen vingers ver-
brijzelen.

Een heilige stemming hing over de menigte. En in de gebeden van de
priester hoorden velen een andere toon dan gewoonlijk, een inniger smEEK-
bede en dieper vertrouwen.

En ze begrepen, dat de bejaarde herder bij deze heilige handeling aan
de bevrjders dacht en hun grootse taak opdroeg aan de Heer.

A. HANS.

WILLEM TELL

L. OPDEBEEK ~ UITGEVER ~ ANTWERPEN

A. HANS

WILLEM TELL

De Zwitsersche Volksheld

Pentteekeningen van EDMOND VAN OFFEL

TWEEDE UITGAVE.

L. OPDEBEEK — UITGEVER — ANTWERPEN
1933